

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

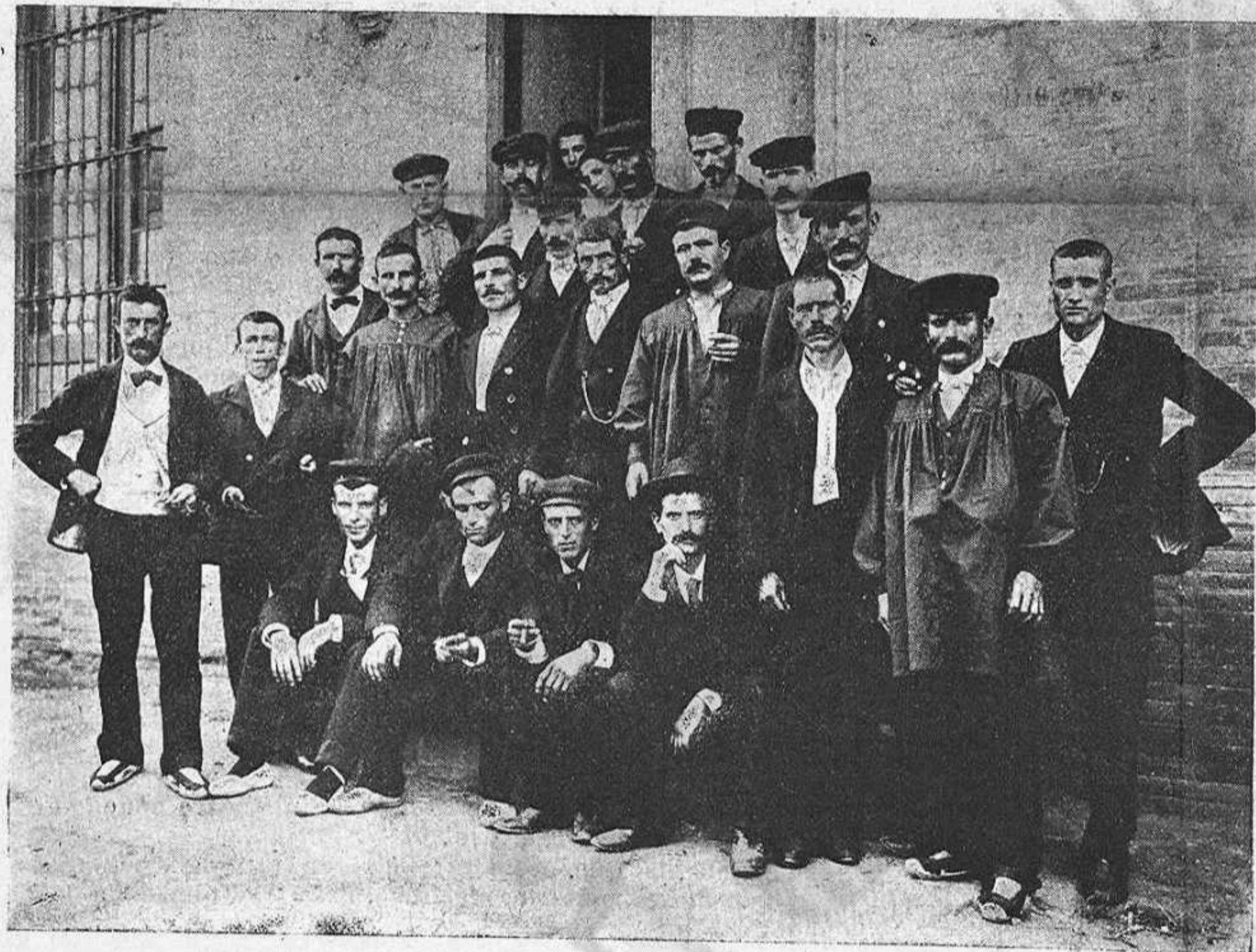
CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats: 10 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga. BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50 Cuba, Puerto-Rico y Estranger 2'50.

L' EMANCIPACIO DEL OBRER.—LA BÓVILA DE LA SOCIETAT DE RAJOLERS DE BARCELONA

Los rajolers cooperatius.—Grúpo de socios.

La nova Bóvila de Coll-blanch.

DURANT lo mes de mars de l' any 98, un número de rajolers de Sans venian sufrint las conseqüencias amargas de una huelga, no sentlos possible sucumbir á las exigencias cada día més duras dels seus patróns. Setanta d' entre ells determinaren fundar una Cooperativa de producció. No contavan més que ab els seus brassos y ab un gran desitj de treballar, quan tingueren la fortuna de poder arrendar la bóvila del Sr. Prats, situada á Coll-blanch. Aquest senyor se portá ab ells molt bé, puig no sigué may exigent quan no contavan ab recursos pera satisfer els plassos del arrendament ab la exactitut qu' ells haurian desitjat, tenint una fe cega en los bons resultats de la séva empresa y en la séva honradés acrisolada.

Y ells se llansaren intrépits al treball, destinant á la formació del fondo que necessitavan dos jornals gratuits y dos pessetas cada senmana, en junt deu pessetas per individu. Jutjis quin sacrifici més gran per un trist treballador. Anavan curts, cada hu á casa séva passava verdaderas necessitats; molts havian de arrostrar las desconfiansas de sas mullers queixosas de la escassetat de la senmanada; pero tenian fe en la séva obra, y la fe fortifica tant ó més que 'ls aliments. Sobre tot la perspectiva de que acabarian per no tenir amo que 'ls explotés, els alentava en l'heróica empresa de abnegació y de sacrifici.

La victoria més completa havia de coronar los seus esfoisos. Avuy la Cooperativa conta ab 445 associats; el negoci 'ls marxa admirablement; fins ara han pogut fer cara á totes las crisis, y ab lo séu exemple han adquirit una gran forsa moral tots los treballadors del ofici, en lo Plá de Barcelona. No falta qui preveu, que dintre de poch no hi haurá aquí un sol operari rajoler que no siga cooperatiu. Molt els hi ajudarà l' índole de aquesta producció, qual valor principal está representat per la má d' obra.

Las festas de l' inauguració.—Meeting en las inmediacions de la Bóvila.

La Cooperativa de rajolers ab setze mesos que conta d'existència, no sols ha complert tots los seus compromisos, sino que ha lograt construir una nova bòvila de la seva propietat, la qual s'aixeca a poca distancia de la que te arrendada. Està construïda segons els últims adelants de aquesta industria, y l'valor de la construcció, del material y efectes no baixa de onze mil duros.

Diuenje vá celebrarse la inauguració de aqueix nou establiment, ab festes senzilles y cordials, pero sumament agradables, perque en ellas s'expandia l'cor del brau obrer catalá, empenyat en una empresa emancipadora. Ningú pot imaginarse l'caudal d'energia atresorada en aquell núcleo de operaris, torrats per l'intemperie y per las emanacions del foc, que converteix lo fanch en dur material de construcció. La idea de que la nova bòvila 'ls pertenyia, de que 's trobavan a casa seva, de que totas las gotas de suor que en lo successiu vessessin serian aprofitadas per ells y 'ls seus, sense merma ni distracció, omplia de noble orgull aquellas caras francas y simpáticas.

Al só de La Marsellesa s' dirigí la comitiva desde l' lloch social, Alcolea, 23, fins a la nova bòvila. Allí s'organís un meeting fent us de la paraula l' company Estradé, de la societat de fundidors de ferro y metalls y Olivé y Quinjol, rajolers els dos, abogant tots per la unió de las clases obreras; allí pronunciá un eloqüent discurs evidenciand la importancia del acte qu'estava celebrant, ab termes que sigueren molt aplaudits, lo Sr. Mir y Miró: allí l'Sr. Radua, secretari de las Cooperativas de consum deixá sentir sa autorizada veu; y allí, en fi, l'Sr. Salas Antón, entusiasta adalid de las Cooperativas obreras, resumi 'ls discursos, recordand la máxima de Karl Marx: «La redenció dels treballadors deu ser obra dels treballadors mateixos». Per boca del Sr. Salas la nova bòvila sigué batejada ab lo títol de La Redentora.

En bona armonia se celebrá després un ápat al qual assistiren uns vuitanta comensals. La hora dels brindis sigué la de l'expansió. Los companys Torredellor, Algueró, Olivé y Virana pronunciaren frasses molt sentidas. Felix Soler, constructor de la nova bòvila encomiá la formalitat ab que 'ls socis cooperatius anavan cumplint tots los seus compromisos. Se llegí després una carta del Sr. Prats molt honrosa pels obrers y per son mateix firmant, arrendador de la primera bòvila. Parlá seguidament lo company Mutamala, y 'ls Srs. Mir y Miró; Radua y Salas Antón coronaren ab brindis eloqüentíssims aquell concert de congratulacions tributadas a una empresa que representa un gran esforç coronat per una espléndida victoria.

Després del dinar, l'animació popular, exhalava sas alegrias en las sardanas públicas que 's ballavan davant de l'estació del ferro-carril.

La festa del diuenje es en tots conceptes digna dels obrers que varen disposarla. Ab ella s'pot dir que celebraren un cas afortunat de aplicació práctica de la forma republicana al régimen del treball. No es de creure que 'ls faltin totas las virtuts necessarias pera sostenirla: la inteligencia, la perseverancia y la disciplina. Ells l'han creada y se l'estiman molt... Se l'estiman com a una filla, que filla es en efecte de la seva fe, del seu entusiasme y de las sevas suadas.

P. DEL O.

SITUACIÓ DE LA SITUACIÓ

N Silvela no va voler transigir ab las minorias, y haurá de transigir ab la calor. Els diputats y 'ls senadors de la majoria se li desbandan, y allá en lo Parlament desert queda aqueix fetu monstruós abortat de las entranyas de 'n Villaverde, descomponentse... pudint.

Hagnés procurat parir una criatura viva y ben conformada y hauria sigut cas de conciencia abandonar-la—per molta calor que fes—sense aliments, sense cuidados.

Un presupost lleal, inspirat en las verdaderas necessitats de aquest país pobre y anémich, que hagués acabat ab tots los gastos inútils, que hagués tapat lo forat gros dels despilfarros, suprimint tot lo que sobra y establint tot lo que falta, ab energia salvadora, hauria pogut ser la base mes segura de la regeneració nacional, y ningú, ni majorias ni minorias, s'hauria atrevit a negarli l'seu concurs, ni a perdre l'temps miserablement; el temps que avuy mes que may es or.

Peró l'govern actual no pot engendrar mes que monstruositats, fruyts podrits de la concupiscencia mes desenfrenada.

Per aixó l'país exasperat crida; per aixó els contribuents plens d'ira amenassen ensenyant els punys; per aixó s'amotinan las principals poblacions d'Espanya; per aixó tothom contréu lo compromís formal de no pagar ja mes els gastos que implica la continuació de aquesta orgia carnavalesca que 's revolca fa vinticinch anys en bassals de sanch y en tolls de llot.

—Aixó s'ha de acabar!—se sent cridar de un cap al altre de la nació.

Y 'ls diputats y 'ls senadors de la majoria, que son els que deurián acabarho, perque l'seu vot es decisiu, suan de angunia, y troban que fa molta calor, y s'esquitllan un a un, cobarts, y tenen la patxorra de anarse'n a pendre ayguas.

Sense valor pera combatre cara a cara al iníquo govern a qui deihen l'acta, l'abandonan, el deixen, y s'creuhen fer una gran cosa otorgantli la treva del estiu... las imperiosas vacaciones de verano de que parlava l'Mensatje.

Se'n van a pendre ayguas... y deixan al país ab l'aygua al coll.

Fugen de la calor... y deixan insepult el fetu de 'n Villaverde en ple estat de descomposició.

Y no es sols el fetu lo que 's descompon... Tot lo govern pot dirse que ha mort també: en Silvela, de rodaments de cap; en Polavieja, de un susto que li ha donat la seva dona; en Pidal, de una indigestió de pets de monja; en Dato, de un tip de bolets; l'Imaz, de un tip de tunyina y en Durán y Bas, de un tip de bledas... Tots están ja de cos present, pero encare 's fan la ilusió de que governan.

¡Y 's proposan també passar l'istiu fora de la caixa... per alló de que al istiu tota cuca viu!...

Ja 'ls ho dirém d'ací ténich, quan vinga l' hora de la desinfecció!...

L'istiu bé ó malament passará.

Y vindrá l'Setembre.

El mes de la cullita dels rahms, de la trepitjada y de la fermentació del most. El mes de la bullida de la sanch. El mes, precisament en que s'escau l'aniversari de la gloriosa Revolució del any 68.

Un fet qu' en mal hora 's va interrompre; pero que com l'aygua embassada, está destinat, si plou de ferm, a rompre la resclosa, emportantse'n torrentavall, tots los obstacles que s'oposin a la seva empena.

P. K.

L'ESQUADRA FRANCESA A BARCELONA

La saludem ab tot lo cor, perque veyém en ella alguna cosa mes que la representació de la forsa material de un poble llatí, germá del nostre: lo que veyém en la poderosa escuadra francesa es un estimul reconfortant; es un exemple sugestiu y de una eloqüencia incontestable.

La Fransa vensuda y esquarterada l'any 70 per culpa y vicis del régimen imperial, va trobar en sí mateixa la forsa necessaria pera reconstituirse ab maravillosa rapidés.

No vacilá un sol moment. Si per tenir un amo, s'acabava de perdre, ab prescindir resoltament de tot amo, s'havia de salvar. Totas sas aspiracions de reconstitució y de regeneració se concretaren en una fórmula: l'establiment de la República.

Va establirla, a despit de dificultats y obstacles; l'ha sostinguda per espay de trenta anys, sense reparar en sacrificis, y avuy es forta, es rica, alenta las ideas mes progressivas y civilisadoras, y 's veu respectada pel mon enter.

Així, donchs, la presencia de l'esquadra francesa a Barcelona, la ciutat mes avansada d'Espanya, no l'estimém sols com un acte de vana cortesia, sino com un fet de major y mes alta trascendencia. Es la visita, qu' en dias d'aflicció, de crisis y de vacilacions vé a ferosa la germana gran, desitjosa de prodigarlos sos consols y de alentarnos ab los estímuls de son gran exemple.

Visita oportuna, com mes no puga serho, 'ns obliga a rebre ab los brassos oberts als dignes representants de un poble, que 'ns está senyalant el rumbo que havem de seguir a tota pressa, pera eixir victoriosament de las ayguas enllotadas de aquest mar mort, en que 'ns estém pudrint y asfixiant.

J. R. R.

Los gremis de Barcelona y l'Associació industrial y mercantil haurán de veure de posarse de acort a tota costa; d'altra manera l'govern dirá: «Contribucions al cove.»

Sobre aquest particular bó será advertir a aquells esperits cautelosos qu' en tot acostuman a veure maquinacions polítiques, qu'es necessari s'curin de aqueixa preocupació. La bona política será sempre un arma, tal vegada l'única eficaz pera combatre a la política dolenta.

Del apartament polítich de una gran part del país se refian els mals governs pera fer sempre de las sevas, ab tota impunitat. Si cada vegada que 's desmandan, s'alsés davant d'ells una organissació política poderosa, com las qu' en altres temps existían, s'hi mirarian molt a perméters certs atreviments.

Cego ha de ser qui no vegi avuy la necessitat impetiosa de condensar lo disgust públich en una organissació política molt radical y sobre tot molt republicana.

A un periodista de Madrid, lo Sr. Castrovide, autor de una correspondencia publicada en lo periódich valencí *El Pueblo*, l'han trincat y l'han portat a Valencia, sometentlo a la jurisdicció de guerra.

A tal punt hem arribat en materia de imprenta, que un home ja no sab si es caloyo ó si es país. Jo tot sovint me miro 'ls pantalons a veure si se m'han tornat vermells. Y estich segur que se m'hi tornarán: de vergonya.

En una de las últimas sessions del Congrés, en Silvela va fer las dos confessions següents:

Primera: «Que dintre de la monarquia es impossib'e acometre determinadas reformas.»

Segona: «Que certas midas radicals aplicadas a Guerra y Marina no s'poden implantar de una manera brusca y sense la preparació deguda, sino pels governs revolucionaris.»

Ja ho sent el país: en Silvela li dona un consell: se-gueixi'l!

Tot de una fornada s'acaban de concedir 230 recompensas consistentes en ascensos y creus, en sa major part pensionadas, per serveys prestats... ¿quán dirían? durant los bombeigs de maig, juny y juliol de 1898 a Santiago de Cuba.

Per lo vist quedavan encare 230 héroes endarrerits del gran desastre d'Espanya.

Y al regoneixe'ls un augment de sou el govern deu ferho per estimular entre 'ls contribuents l'esperit de sacrifici.

En aquest negoci l'govern hi posa las creus, y 'ls contribuents hi han de posá el calvari.

En Pidal, el de la barba, per presidir lo Congrés. cobra 2,500 pessetas mensuals y a mes té cotxe. Es a dir: las cobra tant si l'presideix com si deixa de presidir-lo. Y aixó últim es lo que fa: al Congrés no s'hi ha costat mes que una vegada, l'dia de l'obertura. Desde llavors se n'ha anat a passejar ab el cotxe que li paga la nació.

De lo qual resulta que havent pronunciat un sol discurs y encare dolent, aquest discurs ens vé costar als espanyols passa de mil duros.

Y a un home tan desahogao li concedeixen la presidencia de las funcions parlamentarias, en lo temple de las lleys!...

¡Bonicas lleys sortiran de las mans de tals regeneradors!...

Segons sembla está decidit el traslado del tristement célebre tinent Portas. Com la seva presencia a Barcelona constituía una verdadera provocació, l'govern ha resolt enviarlo a la frontera de Fransa, ab l'encàrrech especial de vigilar los traballs dels carcas.

Per treure'l de un compromís obrará de tal manera:

«Pel que puga ser Narcís, arrimat a la frontera.»

Prenemne nota y posemhi al peu: «¡Eureka!... La professó 's va per dintre.»

Maatafe y Maliatou eran dos individuos que 's disputavan a trompadas el trono de las islas de Sandwich. Protegit l'un pels alemanys y l'altre pels inglesos y yankees, ja en distintas ocasions havían ensangrentat al país, y tot per veure qui dels dos havia de viure a l'esquena dels súbdits.

Peró aixó s'ha acabat. Els yankees, inglesos y alemanys han arribat a un acort, a consecuencia del qual Maatafe y Maliatou han sigut cridats a reconciliarse, com així ho han fet, dantse un abrés, y a sometres al acort de las tres potencias, que consistirá en declarar que ni l'un ni l'altre son reys, instituintse en las islas de Sandwich un régimen municipal republicá.

Si Espanya, a l'any 33, hagués trobat unas potencias piadosas, disposadas a no permetre que ni Isabel II ni Carlos V se barallessin y a proclamar la República, ens hauriam estalviat dos sangrentas guerras civils dinásticas y l'perill de las qu' encare poden venir per la mateixa causa.

Está vist que, per tenir pega en tot, els espanyols hem de ser mes desgraciats que 'ls indigenas de las islas de Sandwich.

Un eco de Bèlgica.

Quan los elements liberals de aquell país bullint de indignació s'tiravan al carrer contra l'govern clerical que tractava de retallar lo sufragi, un bon número de guardias civichs, vestits de uniforme, assistiren a una reunió pública que 's celebrá a Bruselas, y un d'ells pronunciá las següents paraulas:

«Nosaltres, succeheixi lo que succeheixi, 'ns hem compromés a no fer foc contra l'poble. Ho hem jurat, y cumplirém. La senmana passada se 'ns van distribuir vuit cartutxos. Ab set ne teníam prou: a Bèlgica no hi ha mes que set ministres.»

Aquesta sortida del guardia civich va ser acullida ab una tempestat de aplausos. Dat l'esperit que revela, no té res d'extrany que l'govern clerical, al veure's la tempestat a sobre, acabés desistint dels seus propòsits lliberticidas.

A las nou de aquest vespre, en lo Circul republicá de Sant Andreu de Palomar s'efectuará un meeting en favor de la revisió del tenebrós procés de Montjuich, fent us de la paraula la Sra. López de Ayala y 'ls Srs. Isart Bula, Junoy, Pi y Arsuaga, Reoyo, Samuel Torné y algú altre. Promet veure's molt concorregut.

CARTAS DE FORA — Capsanes. — Hem vist ab disgust la car-

ta que li va ser enviada de aquest poble, y publicada en lo número passat de LA CAMPANA. No son cacichs els que han sigut víctimes de la crema de garbas, puig un d'ells pertany al Comitè local republicà. Sols els que desfogan de una manera tan vil l'esperit de venjansa podrien queixarse de que s'acudeixi als tribunals per l'esclarament de uns fets tan criminals, y si molestós es tenir de anar á Falset á declarar, mes molestosa resulta 'l fet pels que sofreixen el perjudici de la crema. —Li agrahirá consignar aquesta manifestació: El Comitè local de Fusió republicana.

Port de Cambrils.—L'home negre ha tractat de realisar un auto de fé. No podent cremar personas, va condemnar á las flamas un bon número de llibres, entre 'ls quals se n'hi contava un que un vehi del poble havia deixat al anterior ensotanat, y que aquest s'havia descuidat de tornarli. L'acte comensá á efectuar-se á la plassa, y haventse presentat l'arcalde á prohibirho, el de la sotana se las guillá, trayent foch pels caixals y tractant al poble de catre. Uns xicots van treure de la foguera un plech de papers mitj socarrimats y resultaren ser plechs de la Historia de Espanya. Ab aixó sols se demostra si obrava de boig y de cego aquest modern inquisidor de llibres, que deu ser un gran enemich de las lletres de motllo, sols per lo que contribuheixen á ilustrar al poble.

ANIVERSARI

«Lo dia de Sant Jaume
de l'any trenta cinch...
(Cansó popular.)

Espanya es el país de las contradiccions. Aquí sols prospera l'hipocresia, l'ignorancia, l'fanatisme. De las bonas idees no hi ha que parlarne: totas las que no respiran encens ó no fan olor de sagristia s'veuben perseguidas ó despreciadas.

L'honrat treballador que de bon mati s' dirigeix á la fàbrica ó al taller, vestint la brusa homil, pera proporcionar ab lo seu treball y per consegüent ab sas fatigas un bossi de pa á la seva familia, es despreciat, maltractat y explotat per governs y burgesos.

Mes el que s' passeja per carrers y frequenta iglesias ó viu encauhat dintre de una celda disfressat de dona explotant y fent servir de ofici la religió, monopolisant conciencias y sembrant per tot arreu la hipocresia y l'ignorancia, aquest se la passa bé, viu felís, menja y beu per quinze y ningú l' molesta.

El primer, á causa de lo migrat de son jornal, té de imitar als coloms, habitant en un recó de terrat ó s'ha de resignar á absorbir aires impurs en carrers insans é infecciosos. En cambi 'ls segons disposan de grans y sumptuosos palaus y passen aquesta vida recreantse per jardins y claustres.

Aqueixas aranyas místicas aprofitan totas las ocasions, y aixís s' explica que s' hajan apoderat de nostra ciutat convertintla en un antre de teocracia y reacció, tant mes si tenim en compte l'apoy moral y material dels governs de la monarquia y l'apatia que ha reynat en las filas democráticas y lliure-pensadoras. Y tal com Barcelona está Espanya, tota minada pels caus de aqueixas formigas reaccionarias.

En l'espanyol terrós si l'poble lliberal no s'imposa y no pren una resolució enérgica hi haurá dintre de poch temps mes campanars y cúpulas que xamaneyas.

La canalla jesuítica s'ha apoderat de l'ensenyansa, causant grans perjudicis al magisteri y convertint las escolars en centres de depressió y de immoralitat, puig en ellas s'ensenya á nostra joventut á despreciar tota idea ó tota tendencia lliberal ó progressiva. Pitjor está Espanya que 64 anys enrera.

Donchs á tals causes tals efectes. ¡Ay de vosaltres el dia que 'l poble s' decideixi á fer neteja! Aquestos convents, temples de la ganduleria, serán derruïts y sobre de sas ruinas s'aixecarán altres edificis destinats á rendir homenatge á las idees de Progrés y Llibertat.

¡Despertéu lliberals! ¡Guerra á l'hipocresia y á l'ignorancia!
S. TERROR.

AL AYGUA

Fantasia marítima

CORO DE BARATS

Ja 'l sol ab sos raigs volcánichs
torra la Espanya pelada:
ja ha arribat altra vegada
la temporada de banys.
Los que avants aquí venian
nostra calma á perturbarnos,
vindrán també á molestarnos
com feyan los altres anys?

CORO DE LLUSSOS

¡Ay pobrets! No es probable que tinguin
rals ni humor per pujá enguany al Nort:
diu qu' Espanya en aquests dotze mesos
ha rebut un trastasso molt fort.
Ha perdut los seus barcos de guerra,
son lleó jau pel llot, abatut,
li han birlat un remat de colonias
y ha quedat lo mateix que un drap brut.
Dessangrada, cuberta de dentes,
afligida per mil desenganys,
acóm voléu que per més que 'l sol piqui
se n' recordi del mar ni dels banys?

CORO DE CONGRES

¡Qué n' sou de mansos!
¡Sembla mentida
que uns peixos serios
parlin aixís!
¡Es dir qu' encare
no heu pogut veure
quins son los usos
d' aquest país?
Passarán penas,
tindrán fracassos,
sufirán ratxas

de contratemps...
hi ha gent á Espanya
que ploqui ó nevi
per divertir-se
sempre té temps.

CORO DE LLISSARAS

Es cert. Avuy á trench d' auba,
demunt de la sorra molla,
hem vist acampá una colla
de banyistas distingits.
¡Ab quin desembrás lluhian
sos trajos clars de viatge
y cóm omplian la platja
ab sas bromas y ab sos crits!

UN LLUS

Si es cert, que jo encare ho dupto,
que s' mostravan tan bromistas,
de segur que aquests banyistas
no serian espanyols.

UN BARAT

Just: deurián ser francesos
ó inglesos de bosa forta,
y á aquests, es clar, ¿qué 'ls importa
qu' Espanya sofreixi dols?

UNA LLISSARA

No eran extranjeris, no, mestre.
Jo, jugant ab las onadas
m' he acostat varias vegadas
á prop d' ells, y 'ls he sentit.
Y per las paraulas soltas
qu' entre l' oreig recullia
desde luego juraria
qu' eran tots gent de Madrid.

UN CRANCH

Si que ho son, jo ho certifico:
ara acabo de trobarlos,
y he pogut examinarlos
ab tota comoditat.
Son nada menos que un conde,
tres intendents de l' armada,
dos generals de brigada
un marqués y un diputat.

CORO DE BURRETS

¡Quin sacrilegi!
Mentres el poble
derrama llágrimas
de sentiment,
diguéu ¿no us sembla
que vol patxorra
vení á xalarse
tan guapament?

UN TIBURÓN

¡Callén, murmuradors sense senderi,
callén y no moguéu més embolich.
¿No sabéu qu' en el mon, passi 'l que passi
ara y sempre 'l peix gros se menja al xich?
Damunt d' aquesta base inquebrantable
descansa l' equilibri universal,
y mentres los de baix no s' es; avilin
servirán de boti als qu' están á dalt.
Muixoni, donchs, hi dit: Y ara que trobo
reunit tan hermós congrés de peix,
penso que d' esmorzar ja ha arribat l' hora
y tinch ganas de ferbo aquí mateix.

(Al di aixó, pega morrada
á la quadrilla atontada
de peixets que te al costat.
Marxa un cop llesta la pesca,
y... l' aygua s' queda tan fresca
com si res hagués passat.)

C. GUMÁ.

LA PESADILLA DEL DIPUTAT

o que passa á D. Mariano no passa á cap mes diputat del mon.

D' ensá que va anar á las Corts y va votar tot lo que 'l govern li va manar, á pesar de que en lo seu manifest electoral havia promés fer lo contrari, no viu ni sossega.

De dia, encare com aquell. La seva pena, qu' es grossa de debó, queda una mica atenuada gracias al perpétuo moviment que D. Mariano s' ha imposat, imitant á aquellas criaturas que per ferse passar la pó s' posan á cantar.

Pero á la nit, apenas se fica al llit y clou els ulls... alló no es viure. Dormir ja com, pero ¡quin dormir mes terrible y neguitós! Desde que s' ajéu fins que torna á saltar á terra la pesadilla no 'l deixa may.

Y, cosa rara, cada nit el somni es lo mateix. Una turba de calaveras rodeja 'l seu llit y s' posa á estirarli 'ls llençols.

—¡Pillol!—li diuhen eridant y amenassantlo, cruixint de dents y ensenyantli 'ls ossosos punys:—¡murri, embustero, farsant!

Don Mariano procura desvaner la espantosa impressió d' aquella aparició macábrica. Obra 'ls ulls, s' alsa, registra sota 'l llit, mira pels recons y no veient á ningú, fa 'l cor fort y torna á ajures.

¡Inútil maniobra! Encare no ha passat un minut, la fúnebre comparsa está ja ballant altra vegada alrededor de la seva arcoba.

—¡Farsant, murri, embustero!—repeteix una y cent voltas el coro de calaveras, sarandejantli 'l llit ab encarnissada violencia:—¡Canalla, xafarder, traydor, poca paraula!... No, no hi ha exageració en tornarho á dir: lo que passa á D. Mariano no passa á cap mes diputat.

Alarmat, com es de rahó, davant de la persistencia de la lúgubre pesadilla, lo pobre diputat va anar á trobar al metje.

—¿Qué beu molt?—va preguntarli 'l doctor ab senzilla ingenuitat.

—Home, aixó es venir á tractarme de borratxo. —Es una manera com un'altra de buscar una pista. L' excés de beguda podria ocasionarli una excitació nerviosa, y llavors no seria res d' extrany que á la nit...—

Veient que per aquest cantó no adelantava un pas, tota vegada que á pesar dels cuydados del metje la horrosa pesadilla continuava assaltantlo cada nit en la mateixa forma, don Mariano va volguer consultarho ab un curandero.

—¿De quin cantó dorm? ¿Del esquerre?

—Del esquerre, del dret, panxa per amunt, boca per avall... Totas las posicions hi probat: no mes me falta mirar de dormir dret ó ficat dintre d' una banyera. Pero totas las tentativas m' han donat lo mateix resultat negatiu: zero.—

Prou el curandero va tirar una infinitat de cálculs y apuntar una multitud de teorías... Lo mateix que posar un pegat en un banch. Las calaveras, tossudas y puntuales, comparegueren cada vespre á la cita, y 'l infelís diputat hagué d' anar suportant diariament la mateixa cansó:

—¡Murri, embustero, farsant!...

Una dona d' aquestas que tiran las cartas, com podrian tirar un carro ó rodar una cinia, interrogada per D. Mariano, cregué haver trobat la clau del misteri.

—Ja sé qu' es aixó—va dirli:—vosté deu menjar moltas olivas. Las olivas fan somiar molt.

¡Qué havian de ser las olivas! Precísament lo diputat no n' menja may.

Lo fenómeno, com mes anava, mes inexplicable s' feya. Don Mariano temia tornarse boig, tant per la duració de la pesadilla, com per no poguer atinar en la relació qu' entre ell y aquellas calaveras pogués haverhi.

Es clar: ¿per quin motiu han de sortirli calaveras? ¿Per què no li surten gossos, ó gats, ó burros, ó capelláns, ó esmolets, ó serps, ó velocipedos?... ¿Calaveras!... ¿Qué hi té que veure ell ab las calaveras? ¿Per ventura ha sigut general á Cuba? ¿Ha intervingut per res en lo de Cavite? Y donchs ¿d' ahont veuen? ¿qui 'ls porta? ¿qué significan aquests morts?

Per fortuna, 'l secretari del Ajuntament, home discret y perspiciós com el que més, li ha resolt completíssimament la incógnita.

—¿Calaveras li surten?—va preguntarli.

—Si senyor; calaveras que m' insultan y m' diuhen «¡Embustero! ¡murri! ¡farsant!...»

—Ja sé qui son.

—¿Qui?

—Els seus electors que li demanan comptes.

—¿De quins electors parla?

—Dels únichs que van votarlo á vosté, home; 'ls morts del cementiri!

FANTÁSTICH.

B motiu dels consums, á Igualada hi ha hagut gresca llarga: cops de pedra, trencadissa de vidres y crema de casillas.

Els arrendataris del impost encare fugen... Cobraven els drets dels consumidors, fins á consu-

mirlos la paciencia, y quan s' han vist á sobre 'ls drets del poble han pagat ab las camas.

Lo que diuhen els igualadíns:—Bon vent y que no tornin!

Ja ho tenen tot á punt: si cau en Villaverde, entrará á sustituirlo en Sánchez Toca.

La toca: una prenda de monja.

Y si cau en Pidal será sustituhit pel marqués de la Iglesia.

En lloch de un sagristá, una iglesia.

Está vist que 'l govern no pot sortir de xirimboles místichs.

Llegeixo:

«Proyéctanse grandes maniobras navales que se harán en San Sebastian aprovechando la estancia allí de la reina regente.»

Falta saber si 'ls grans barcos que hi han de pendre part usarán tapa-rabos y carabassas.

Per comprendre lo lluny d' oscas qu' están avuy el país y 'l parlament, basta fixarse en una circumstancia.

Las Corts comensan sempre la seva feyna ab l'ordre del dia.

Y 'l país, de un quant temps ensá, la comensa ab lo desordre del dia.

En virtut de la nova reorganización 'ls regiments de línea estarán formats per 600 homes.

Ab 600 homes dels que menjan ranxo; pero ab tots els quadros complets dels que cobran sous mes ó menos considerables, desde generals á subtenientes.

Tal ha sigut l' obra funesta de la monarquia; ha creat no un exércit pel país, sino un país per l' exércit.

No hi ha com la pedra de toch de l' experiencia pera formar lo degut judici de las personas.

¡Quina diferencia entre en Silvela de avants de presidir un govern, y en Silvela de avuy!

Avants era tingut per polítich intencionat, que vey creixer l'herba. Avuy se 'l considera un infelís que no dona un pas que no ensopegui.

Avants, li deya tothom: «l' home de la daga.»
Avuy tothom li diu: «l' home de la vayna.»

El burgés de la fàbrica del fil del carrer de Sant Joan de Gracia, ha decretat que per las pobras rodeteras cada ralet de jornal no 'ls valgui mes que 20 cèntims. ¡Y tot, perque, segons diu, la fabricació, avuy, se veu molt agobiada pels impostos!...

De manera que segons la doctrina de aquest sabi calculista, 'ls impostos que afectar pugan a la fabricació, qui ha de satisferlos es l'últim *mono*, 'l pobre obrer, avuy en una proporció de un 20 per cent, y demá molt mes grossa, si tant convé. Diguin que si 's plantejessin els plans de 'n Villaverde, de treballar encare 'ls farfan pagar diners.

Per no arribar a un cas tan extraordinari, las aludidas rodeteras de Gracia no han tingut mes remey que declararse en huelga.

En Pidal, el ministre de la Doctrina cristiana está provehint totas las cátedras vacants ab missaires de la seva lliga.

Res de oposicions, res de concursos: ¿ets dels meus? donchs aquí va una credencial: menja, xucla, engreixa't y cultiva sobre tot la llana del clatell de la joventut.

Allá ahont passava Atila y las sevas hordas es fama que no hi tornava a creixer l'herba: allá ahont hi passen els pidalíns tampoch: se la menjan tota.

Una frasse de Salisbury, ministre inglés, aquell mateix que avants de la guerra ab els yankees va clasificarnos entre 'ls pobles decadents y destinats a desaparèixer. Ara fa poch ha dit:

«L' Espanya ab l' actual monarquia may mes sortirà de sota la sotana.»

De aixó plorém els espanyols, y per aixó 'ls estrangers ens tenen tan respecte.

Lo general de las ulleras fumadas te una germana a Alcoy qu' es ja de una edat molt avansada y qu' está passant la major miseria.

Aixís ho ha dit un periódich, y además ha dit que 'l rumbós general de la regeneració l' ausilia ab 50 cèntims diaris... ¡cada día!...

Aixís son sempre la gent d' iglesia, olvidadissos de la seva sanch. Ni que 's tracti de un germá, ni que 's

tractés de un pare... ¿passán miseria? ¡qué dejunin!... Aixís fan mérits davant de Deu!

En Maura va dir en lo Congrés, qu' Espanya avuy no té Marina: que a tot estirar, no te mes que un saldo de Marina.

¡Qué s' hi farà! Hi ha molts drapayres que ab el ferro vell s' hi campan tan ricament la vida!

SOLUCIONS

A L' INSERTATEN L' PENULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—*Ca-vi-ne-ta.*
2.ª GEROGLIFICH.—*Per suissos a Suissa.*

ENDEVINALLAS

XARADA

Consonant es la primera;
dos-inversa part del mon,
primera-terça al exercit
ahont te mandó poch ó molt.
Si endavinas, quart xarada,
no crech que siga per tot:
me sembla a mi que una mica
te farà rumiar, lector.

SISKET D PAULA.

ANAGRAMA

—Total per total avuy
voldriaú algún tortell?
—Lo que voldria, Ramón,
es que no xarressis més.

PERE SALÓM MORERA.

TRENCA-CLOSCAS

TANA ROGÉ ALIÓ
CALDETES

Formar ab aquestas lletas degudament combinadas lo títol d'una pessa catalana.

UN CATALÁ.

GEROGLIFICH

×
B B A A

AC
ER

FRAY GRANOTA.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciudadans Petxupí, A. dels Turrons, J. Saragata, R. Reig Juncosa, P. Palau, A. Camps, J. Albígés, Un de Figueras, Estiuhejador, Pau de la Pastera y Un Enamorat.—Lo qu' envolan aquesta senmana no fa per casa.

Ciudadans J. Francard, P. Salom Morera, Rebany Gratallops, J. Staransa, Pa y Ceva de Reus, Un Feligrés, Tres pichs y repico, Un del Somaten, Pau Missas, Nicodemus, Extra-fi y Un de ca'n Borrás.—Insertarém alguna cosa de lo que 'ns envian aquesta senmana.

Ciudadá J. F. (Cervera): Dariam compte del fet, cumplint un deber de justicia, si aquell fulano hagués sortit absolt lliurement: pero la causa ha sigut sobresseida per falta de probas, y a qualsevol moment que aquestas apareguin pot tornarse a obrir.—L. Negre: La poesia es fluixa.—Un de Sant Gervasi: Y las de vostó resultan molt incorrectas.—Narcís del Toro: Lo que 'ns envia no 'ns serveix.—Ministre de Hisenda: Aquestas composicions de dos tiros com las pistolas Lefoucheux, no 'ns agradan.—A. D'u: Va bé y la publicarem.—J. B. Taberné W.: id.—A. Climent Aromi: No 'ns acaba de fé 'l pés.—S. Hernández: Queda acceptat lo sonet.—Mari S. y Vidal: No 'ns fa pessa.—F. Cornet Colomer: La composició floraleja massa: mes que ideas to paraulas y algunas mal aplicadas.—J. Bué Ventura: Sembla impossible que no haja comprés encare la inutilitat de la seva insistencia: hi ha dret a rectificat los fets inexactes; pero no las diferencies de criteri, respecte a la apreciación de un treball literari.—Quimet Soldat de la Cornetilla: Realment aquestes sarahuistas de Lleida no tenen entranyas; pero si als nostres lectors els contavam lo que 'ls ha succehit, estich segur que dirían: ¿Y a nosaltres que 'ns explica?

Ciudadans Ll. Millá: Valentí Burell, C. Omar y B., J. Pujadas T., y F. Figueras R.: Acusen rebut dels traballs qu' envian per l' Almanach: mil gracias.

SUSCRIPCIÓN

para ausiliar als condemnats en lo procés de Montjuich

	Pessetas
Suma anterior	435'77
J. Cap.	1
Salvador Pons	1
Sebastián Florensa	1
Juan Duch	1
José Anguera	0'50
Y. Pons	5
J. Masaveu	5

Recaudat fins avuy, Ptas. 450'27

Segueix oberta la suscripció.

ANTONI LOPEZ, editor. Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor.—Asalto, 63.—Barcelona.

LA ESQUADRA FRANCESA A BARCELONA

LA REPÚBLICA:—¡Quína parella mes hermosa!